ובא מעשה לפני ר' יוסי כו' • תימה דלשמואל משמע דמספקא ליה לר' יוסי אי תפיס לשון ראשון או אחרון ובתמורה (דף כה: ושם) גבי תמורת עולה ושלמים א"ל יוסי דבריו קיימים והייט תפוס לשון שניהם ובגזיר פ"ב (דף מ· ושם) ובזבחים (דף נ· ושם) ובפסחים (דף נג· ושם) ובמנחות (דף קג: ושם) אית ליה לרבי יוסי דבגמר דבריו אדם נתפס • פי' בקונט' אסתירא מאה מעי מאה מעי לא משום תפוס לשון אחרון אלא משום דמפרש (ד) לשון אסתירא חשוב דשוה מאה מעי וקשה דתנן בפרק גט פשוט (ג"ב דף קסה:) זוזים מאה דאיכון סילעין תלתין אין לו אלא מאה אלמא כי פרושי מפרש אזלינן בתר פחות שבלשונות למימר דאיכון סילעין תלתין גרוטין דליכא למימר התם לא מפרש אע"ג דאמר איכון כיון שרחוקין כל כך זה מזה מאה מתלתין (ה) אלא מהדר קא הדר ביה דא"כ היה הולך הכל אחר התחתון כדתנן התם כתב למעלה מנה ולמטה מאתים הכל הולך אחר התחתון וגרלה לר"י לפרש דאי מהתם מהיה דאסתירא הוה אמינא הכא פרושי קמפרש והוי כולו לשוכר דהכי קאמר י"ב דינרים לשנה אף שהשלם לי דינר בכל חדש לא אמתין עד סוף שנה כמו שכירות שאינה משתלמת אלא לבסוף וכי האי גונא אמר פרק בית כור (שם דף קה· ושם) גבי חלוקין עליו חבריו על בן נגס ואי הוה אמר הכא כולו למשכיר גרידא ה"א בהאיא דאסתירא פרושי קמפרש ונזיגל בתר פחות שבלשונות כי ההיא דגבי גט פשוט אף ע"ג דלא אמר דאיכון מאה מעי כדקאמר התם אי נמי הוי אמינא אי דכולו לשוכר אלא משום הפוס לשון אחרון אלא מספקא ליה ומשום דקרקע בחזקת בעליה קיימת הוי למשכיר ואפי' אפיך מיפך כדאמר רב נחמן ורבינו שמואל פי' בפרק בית כור בע"א אי מהתם דמרחץ ה"א פרושי קמפרש שמסופק היה וקאמר י"ב דינרים לשנה אם היא פשוטה ודיגר זהב לחדש אם היא מעוברת ולכך כולו למשכיר ולא משום תפוס לשון אחרון והשתא לא הוי פרושי קא מפרש כהיא דהתם דלעיל דהתם הוי כדפי' ר"י ותו ההיא דמרחץ אין צריך לדחות משום דפרושי קמפרש דבלאו הכי איכא למידחי דטעמא הוי משום דקרקע בחזקת בעליה עומדת ואפילו אפיך מיפך וכדפירש ר"י ניחא. אלא דבפ' בית כור איכא מיושב לשון אי מהתם דמשמע דקאי אמרחץ והרבה יש כיוצא בזה בגמרא ולפירוש רבינו שמואל איכא מיושב בשמעתין אי מהתם ולפירוש הקונט' איכא מיושב שם אם לא תפס שם כפי' רבינו שמואל וכאן כפירוש הקונט' וי"ס דל"ג אי מהתם אלא גרס מהו דתימא ותו לא וניחא טפי: **בחזקת** שלא נפדה • וא"ת לאביי דאמר בפרק השותפים (ב"ב דף ה· ושם ד"ה ובא) עבדי אינים דפרע בגו זמניה אמאי הוי בחזקת שלא נפדה וי"ל דהתם הוי טעמא כי היכי דלא לגרדן והא לא שייך בפדיון הבן שיכול ליתן לאיזה כהן שירצה אבל קשה דא"כ היכי מייתי הכא מיניה ראיה לשוכר דשייך טעמא דלא לגרדן אלא יש לומר דלהכי הוי בחזקת שלא נפדה לפי שירא שיעות הבן לו יתעכבו המעות תוך שלשים דאין בו פדוי כדאמר רבא בפרק יש בכור (בכורות דף מט· ושם) ושוכר נמי ירא להקדיש השכר פן יפול הבית [ב] לו יפול ביתו של משכיר עצמו ויוציאנו דאמר ליה לא עדיפא מאי כדאמרינן לעיל (דף קא:): נקיטת

ובא מעשה לפני רבן שמעון בן גמליאל ולפני ר' יוסי ואמרו יהלוקו את חדש העיבור: גמ' מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני ואם אמר לו בשנים עשר זהובים לשנה מדינר זהב לחדש יהלוקו ומעשה נמי בציפורי באחד ששכר מרחץ מחבירו בשנים עשר זהובים לשנה מדינר זהב לחדש ובא מעשה לפני רבן שמעון ב"ג ולפני ר' יוסי ואמרו יהלוקו את חדש העיבור אמר לב אי הואי התם הוה יהיבנא ליה כוליה למשכיר, מאי קא משמע לן תפוס לשון אחרון—הא אמר רב חדא זימנא דאמר רב הונא אמרי בי רב אסתירא, מאה מעי—מאה מעי, מאה מעי, אסתירא—אסתירא? אי מהתם הוה אמינא פרושי קא מפרש, קמשמע לן רשמואל אמר בבא באמצע חדש עסקינן אבל בא בתחלת חדש כוליה למשכיר בא בסוף חדש כוליה לשוכר, מי אמר שמואל לא אמרינן תפוס לשון אחרון והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו כור בשלשים אני מוכר לך יכול לחזור בו אפילו בסאה אחרונה, כור בשלשים סאה בסלע אני מוכר לך ראשון ראשון קנה: התם טעמא מאי משום דתפיס, הכא נמי קא תפיס ורב נחמן אמר בקרקע בחזקת בעליה קיימת, מאי קמ"ל תפוס לשון אחרון הויגו דרב: אעיג דאפיך מיפך, בעו מיניה מרבי ינאי: שוכר אמר נתתי ומשכיר אומר לא נטלתי על מי להביא ראיה? אימת: אי בתוך זמנו תנינא, אי לאחר זמנו תנינא דתנן [א] מת האב: בתוך שלשים יום בחזקת שלא נפדה עד שיביא ראיה שנפדה, לאחר שלשים יום בחזקת שנפדה עד שיאמרו לו שלא נפדה, דמשלם זמניה} לא צריכא ביומא דמשלם זמניה אי לא? אמר להו ר' יוחנן תניתוה שכיר

גמ' מעשה לסתור • ריש"ל תנא לו כוליה דשוכר, לו כוליה דמשכיר ומייתי מעשה דיהלוקו: ואם אמר לו וכו' • דאיכא תרתי ליסי לשנה ולחדשים: יהלוקו • דלא ידעינן לי תפוס לשון ראשון או לשון אחרון: אסתירא מאה מעי מאה מעי • אם אחד אומר לחבירו "בכמה חפץ זה?" אמר לו "אסתירא מאה מעי" ונתרצו, מאה מעי חייב לו: ואם אמר "מאה מעי אסתירא" חייב לו אסתירא, תפוס לשון אחרון: אי מהתם • הוה אמינא דעשוה מאה מעי הוה אמינא דאי הוה אמר לו מאה מעי אסתירא אי מהתם